

KONTIOLAHTI

JouluShow antaa juhlavuodelle arvoisensa loppuhuipennuksen!

SIVUT 4

**Historiateos
ilmestyy
tammikuussa
2024**

SIVU 10

**Hinku-kuntana
Kontiolahti
sitoutuu
ilmastotekoihin**

SIVU 3

**Digitaidot
osana
varhais-
kasvatusta**

SIVU 8

PÄÄTOIMITTAJA: Noora Alanko
TAITTO: Grano Oy
PAINO: PunaMusta Oy Joensuu
JAKELU: SSM Itä-Suomi Oy, 6 995 kpl
JUTUT: Kontiolahden kunnan lehtitiimi
KUVAT: Kansi ja s. 4: Eero Vaija
s. 2, 5, 6, 7, 11: Noora Alanko
s. 3: Kontiolahden Urheilijat/Jarno Artika
s. 5: Jyri Keronen
s. 7: Krista Asikainen ja Tiia-Mari Mäkinen
s. 8: Tiina Rytkönen ja Mella Lehtonen
s. 9: Mari Voutilainen
s. 10: Hemmo Vattulainen
s. 12: Soila Salo

KOLUMNI

Juhlavuosi on ollut yhdessä tekemisen juhlaa

”Tämmöisiä tapahtumia voisi järjestää enemmän! Olipa ihanaa!” Nämä lausahdukset ovat kaikuneet Kontiolahdella useaan otteeseen kuluneen vuoden aikana. Kunnan 150-juhlavuosi on ollut enemmän kuin pelkkää vuosiluvun juhlintaa. Tämä vuosi on ollut täynnä yhteenkuuluvuuden, yhteistyön ja onnellisuuden juhlaa.

Minulla on ollut kunnia toimia Kontiolahden kunnan 150-vuotisjuhlavuosikoordinaattorina viimeisen vuoden ajan. Juhlavuoden koordinointi on ollut sielua ruokkiva kokemus, joka on mahdollistanut valtavan määrän keskusteluita, kuuntelemista ja yhteistyötä tuhansien ihmisten kanssa.

Koen, että olen ollut etuoikeutetussa asemassa saadessani todistaa kaiken ikäisten juhlintaa. Olen altistunut tuhansille hymyille, loputtomalle ilolle, hermylle naurulle, tanssille, laululle, halauksille ja kiitoksille. Suurin juhlanaihe itselleni on ollut se, että juhlavuoden sisällöistä on selkeästi nautittu.

Yksi juhlavuoden suurimmista saavutuksista on ollut yhteistyön voima. Kontiolahden asukkaat eivät ole vain juhlineet vuotta yhdessä, vaan he ovat luoneet juhlavuoden yhdessä.

Yksi osa kiitoksista kuuluu päättäjille, jotka ovat mahdollistaneet menneen vuoden tapahtumat talousarvion määrärahoina. Kiitos kuuluu lisäksi kunnan omille työntekijöille, jotka ovat tehneet valtavasti töitä juhlavuoden eteen. Juhlavuoden päätyöryhmän monipuolinen edustus kunnan eri osastoilta on mahdollistanut juhlatunnelman kantautumisen kaikille kuntalaisille.

Kontiolahden kyläyhdistykset, vapaaehtoiset, järjestöt, seurakunnat, yhdistykset, neuvostot, yrittäjät ja tapahtumissa vierailleet kuntalaiset ovat olleet korvaamaton osa juhlavuoden onnistumista. He ovat voimavara, joka on tehnyt tapahtumista sydämellisiä ja merkityksellisiä. Juhlavuoden menestys on ollut koko kunnan yhteinen ponnistus.

Vuoden aikana on laulettu, neulottu villasukkia, pyöräilty, soudettu, juostu ja hiihdetty. Tehty lumiukkoja, lumiveistoksia, käpylehmiä ja taidetta. Katsottu teatteria, elokuvia, konsertteja ja keikkoja. Pidetty puheita, bileitä & näyttelyitä. Mietitty, mikä tekee meidät kotikunnassamme onnellisiksi. On kannustettu positiivisuuteen, kirjoitettu historiikkia ja katseltu vanhoja valokuvia, valittu kunnalle nimikkopuu, liikuttu ja oltu liikuttuneita, valmistettu linnunpönttöjä ja jätkänkynttilöitä, luotu onnellisuusmaisemia niin piirtäen kuin kaivinkonein, avattu ainutlaatuinen museo ja perinnetila, käyty kylillä juhlimassa, juotu satoja kuppeja juhlahahvia, herkuteltu juhlavuosileivonnaisilla ja tanssittu! Kaikki kunnan ikäpolvet vauvoista vanhuksiin ovat saaneet tilaisuuden tanssia useaan otteeseen juhlavuoden aikana!

Kuntalaisten aktiivisuus osallistua juhlahumuun on ollut ihastuttavaa ja häkellyttävää. Kontiolahden 150-vuotisjuhlavuosi on ollut yhteen hiileen puhaltamisen juhla, ja sen jättämät muistot tulevat lämmittämään sydämiämme vielä pitkään. Kiitos kaikille, jotka ovat olleet osa tätä unohtumatonta vuotta!

Tiia-Mari Mäkinen
juhlavuosikoordinaattori

ILMASTO

Käytännönläheisten ilmasto- ja energiatekojen jäljillä

Vastuullisena kasvu- ja Hinku-kuntana Kontiolahti on sitoutunut merkittäviin päästövähennyksiin ja käytännönläheisiin ilmasto- ja energiatekoihin.

Marraskuussa 2022 Kontiolahden kunnanvaltuusto päätti liittyä ilmastonmuutoksen hillinnän edelläkävijöiden Hinku-verkoston. Verkoston jäsenet ovat sitoutuneet 80 prosentin päästövähennystavoitteen vuoteen 2030 mennessä vuoden 2007 tasosta. Samalla kunta liittyi kunta-alan energiatehokkuussopimukseen (KETS) ja kunnan rakennuskanta liitettiin toimenpideohjelmaan. Työryhmä on laatinut päästövähennyskenaarion eli kehityspolun tavoiteltuun päästövähennykseen.

ILMASTOVIISAUTTA RAKENTAMISEEN JA ARKEEN

Kunnan ensimmäinen ilmasto-ohjelma on vuodelta 2014, mitä ennen kunta oli mukana seudullisissa ilmastohankkeissa. Merkittäviä päästövähennyksiä on jo saavutettu siirtymällä taajamien lämpölaitosten ja isojen laitosten lämmityksessä öljystä paikalliseen hakkeeseen ja pellettiin. Kunnan rakennuskantaa on uudistettu energiatehokkaammaksi ja energiankäyttöä seurataan sähköises-

ti. Katulamppuja on vaihdettu ledeiksi ja aurinkopaneeleita on asennettu kirkonkylän uudelle sote-asemalle.

Asuinalueita pyritään myös kehittämään ilmastoviisaasti. Puu- ja korjausrakentamisen ohella suositaan lyhyitä maa-ainesten kuljetusmatkoja ja pintamaista rakennetaan meluvalleja. Uuden Lamminrannan kaava-alueen suunnittelussa lasketaan rakentamisen ekotehokkuus.

Jätteiden kierrätystä ja lajittelua on tehostettu kunnan toimipisteillä. Koulujen ruokahävikkiä on saatu vähennettyä ottamalla käyttöön hävikkiruoan näytölliset vaa'at. Työpaja hyödyntää kierrätettäviä huonekaluja uusien tuotteiden tekemiseen ja kunta myy käytöstä poistettavaa irtaimistoa Kiertonet-palvelun kautta.

LIIKENTEEN SUURET PÄÄSTÖT

Tieliikenteen päästöt olivat yli kolmannes Kontiolahden kokonaispäästöistä vuonna 2021. Kunta on panostanut kevyen liikenteen parantamiseen ja sähköauton latausaseman rakentamiseen kirkonkylälle. Helmikuussa 2023 avatut kirkonkylän kirjaston

ja Lehmon palvelupisteen etätyötilat tarjoavat joustavia työnteko- ja opiskelumahdollisuuksia vähentäen työmatkaliikenteen päästöjä.

Monet julkiset palvelut ovat muutuneet sähköisiksi verkkopalveluiksi vähentäen liikkumistarvetta. Laskut ovat pääosin verkkolaskuja ja rakensuvat käsitellään verkon kautta. Verkkopalvelun kautta voi tehdä aloitteita ja hakea erilaisia palveluja ja avustuksia. Käynnissä on vesimittareiden vaihto etäluettaviksi ja uuden Vesitieto-järjestelmän käyttöönotto.

HIILINIELUJA METSITTÄMÄLLÄ

Kunta käsittelee metsiänsä jatkuvan kasvatuksen periaatteella. Koululaisia ja vapaaehtoisia on osallistunut hiilinielujen lisäämiseen istuttamalla puuntaimia joutomaille. Kyyrönsuon entiselle turvetuotantoalueelle on rakennettu 18 hehtaaria erilaisia kosteikkoja vesitalouden parantamiseksi. Kyyrönsuon läpi laskeva arvokas lähdepuro on ennallistettu ja sen palautumista luonnontilaan seurataan. Alueella on vireillä 165 hehtaarin aurinkovoimalahanke.

KOHOKOHTA

Valoa ja iloa jouluun!

Vuoden energisin JouluShow saapuu Kontiolahdelle ja antaa 150-vuotisjuhlavuodelle arvoisensa loppuhuipennuksen.

Huimaava koko perheen Sibeliuksen JouluShow on kiertueella 9.–19.12.2023, Kontiolahdelle se saapuu keskiviikkona 13. joulukuuta. Luvassa on upea valoshow ja tunteisiin vetoava musiikkia.

Yli viisikymmentä nuorta Suomen tulevaisuuden musiikin- ja tanssintekijää hämmästyttävät, ihastuttavat ja esiintyvät suoraan yleisön sydämiin. JouluShow on ainutlaatuinen joulumusiikkispektaakkeli, joka pursuaa positiivista energiaa.

JouluShow on ollut koulun perinteenä jo kolmenkymmenen vuoden ajan. Lähes kaksi vuosikymmentä noin viikon mittainen kiertue on vuosittain suuntautunut eri puolille Suomea – lopultakin myös Kontiolahdelle. JouluShow on saanut alkunsa jo 1980-luvulla, kun Sibeliuksen lukio perustettiin.

Reilun tunnin mittaisessa konsertissa tunnelmat vaihtelevat hartaan perinteisestä hengästyttävän vauhdikkaaseen. Viime vuonna yli 10 000 ihmistä näki esityksen, eikä se ole jättänyt ketään kylmäksi. Nyt Kontiolahden 150-vuotisjuhlavuoden kunniaksi kontiolahtelaiset pääsevät mukaan yleisöön!

LOISTAVIMMAT PALKITAAN

Vuoden Loistavimmat -palkitsemistilaisuus järjestetään tänä vuonna pienenä cocktailtilaisuutena ennen JouluShowta liikuntahallin yläkerrossa ja palkittavat perheineen kutsutaan juhlimaan klo 18 alkavaan Sibeliuksen lukion JouluShowhun.

Kontiolahden kunta myöntää vuosittain kulttuuripalkinnon, nuorisopalkinnon, vuoden liikuttajan palkinnon, vuoden innostava yritys -palkinnon

sekä vanhustyön palkinnon. Vuoden innostava yritys -palkinto jaettiin Kontiolahden yrittäjätalossa 3.11. (lue lisää s.7). Kontiolahden kunta on pyytänyt ehdotuksia palkittavista kunkin palkinnon kohdalta lokakuun 2023 aikana.

JouluShow esitetään päivällä Kontiolahden liikuntahallissa lukiolaisille ja koululaisille. Illalla klo 18 yleisötapahtuman vuoro osoitteessa Karpalokaari 8.

Tule ja koe!

NUORET

Bileet eivät jättäneet ketään kylmäksi!

Soundcheck viivästyy ja kitaran kielikin katkeaa. Jännitys on käsin kosketeltavaa. Nuorien kohokohta Kontiolahden 150-vuotisjuhlavuoden osalta oli alkamaisillaan lauantaiana pakkasiltana 28. lokakuuta. Bileet!

Yksi tiesi, että ainakin kaverit olisivat tulossa. Toinen juoksi ilmastointiteipin kanssa Kontiolahden liikuntahallin salissa, koska koristekangas tippui seinältä. Kolmas lähti autolla bändikämpältä hakemaan kitaran kieliä. Neljäs huusi, että jono kiersi jo hallin kulman taakse. Ovet auki ja musiikki täysille, nyt on nuorten Bileet!

Sons of sorrow nousi ensimmäisenä lavalle. Kun ensimmäinen bassosoundi rävähti ilmoille ja laulaja örisi mikkiin, ei jättänyt epäselväksi, mitä on death metal Kontiolahtelta.

Väkeä saapui enemmän kuin odotettiin. Pakkanen taisi yllättää osallistujat sekä ovella olevat turvatarkastajat. Varttuneempi eläkeläispariskunta oli saapunut Bileisiin nimenomaan **Been** takia. Kun odotettu artisti vihdoinkin aloitti, oli salissa aivan mieletön tunnelma. Tuntui, kuin yleisö osaisi kaikki laulut ulkoa. Musiikki sai joka ikisen mukana laulavan nuoren ja ikäämminkin kuulijan tanssimaan.

Väliajoilla Joensuulainen **Dj Jeme** piti huolen siitä, että tunnelma pysyi korkealla. Pienet alkusäätämiset olivat jo unohtuneet.

Kontiolahden nuorisovaltuustolaiset siirtyivät bilettämään yleisön sekaan, kun illan viimeinen osuus oli alkamaisillaan.

– Huutakaa **Ege Zulu** on täällä! Kontiolahti! Nyt mennään!

Energian määrä lavalla oli mieletöntä ja se tarttui tanssimaan yleisöönkin. Ege Zulun keikka oli täydellinen lopetus illalle. Pikkupakkasen kylmettänyt yleisö oli tässä vaiheessa iltaa hiestä märkänä.

Bileet jäävät elämään pitkäksi aikaa ennätysten rikkojana, sillä paikalle saapui arviolta yli 600 nuorta juhlimaan 150-vuotiasta Kontiolahtea.

KYLÄT

Yhteisöllistä juhlavuoden humua

Kontiolahden 150-vuotisjuhlavuotta on vietetty kylillä ahkerasti. Höytiäisen ympäriajo toi tapahtumia pyöräilyreitille, Pyytivaaralla vietettiin kylän omaa juhlavuotta ja Mökkiläistapahtuma houkutti satoja vieraita Kunnaspirtille.

Pyytivaara sai juhlia Kontiolahden rinnalla 30-vuotiaasta kyläseuraansa, joka julkaisi juhlan kunniaksi Pyytivaaran Sanomien juhlalahden. Hiekkaniemessä juhlittiin kahden päivän ajan kyläseuraa; ensimmäisenä päivänä juhlatteltojen alle kokoontui satapäinen yleisö kuuntelemaan lasten esityksiä ja sanataiteilija **Arja Lytsyn** paikallisia tarinoita. Juhlissa oli tarjolla Marttojen herkulliset keittotarjoilut ja tietenkin kakkukahvit. Seuraavana päivänä oli lasten juhlien vuoro, joka sujahti pomppulinnassa pomppien sekä askarrellen. Kodassa pääsi seuraamaan satutuokioita ja hurjimmat juhlijat pulahtivat Pitkälammen viileään veteen.

Höytiäisen ympäriajo yllätti järjestäjät suurella suosioltaan, sillä kesäkuiseen pyöräilytapahtumaan osallistui 250 pyöräilijää. Ensimmäinen etappi ampumahiihtostadionilta Kunnaspirtille joutui kunnanjohtaja **Jari Tuonosen** vetämänä. Kontiolahti Outdoor huolehti reitin turvallisesta etenemisestä Polvijärven ja Juuan kautta Kontiolahden pohjoisille kylille ja sieltä kirkonkylän kautta takaisin lähtöpisteeseen. Matkan varrella oli useita taukopaikkoja ja ruokakojuja. Romppalan monitoimitalolla oli kyläläisten järjestämä tapahtuma, jossa oli pihapelejä sekä haitarimusiikkia.

Höytiäisen ympäriajon ensimmäisellä taukopaikalla Kunnaspirtillä vietettiin kunnan Mökkiläistapahtumaa, jossa Kunnasniemen kyläyhdistys oli laittanut parastaan vohveli- ja kahvitarjoiluissa. Pirtin pihapiirissä oli luontopolku ja ulkosaunassa lämpimät löylyt. Tapahtuman kohokohta oli **Ilja Tepon** esiintyminen. Aurinkoinen sää ja upea tunnelma sai liikkeelle 300 henkilöä.

Yhdessä tekeminen on tuonut kontiolahtelaisia yhteen Kontiolahden juhlavuotena.

NUORET

No onkos tullut kesä jo talven keskelle... Kontiolahden kunnan kesätyöpaikkojen haku aikaistuu!

Oletko vuosina 2005–2009 syntynyt kontiolahtelainen nuori?

Vuoden 2024 haku kesätyöpaikkoihin avataan jo helmikuussa 2024. Kunta on työllistänyt vuosittain n. 100 nuorta kahden viikon työsuhteeseen. Tavoitteena on, että nuoret oppivat työnhakua ja saavat kokemusta työelämästä. Monille nuorille kunnan kesätyöt ovat ensimmäinen työpaikka.

Kunnan kesätöissä tehdään eri osastojen avustavia tehtäviä, kuten puistometsien hoitoa, vieraslajitorjuntaa, viherrakennustöitä, kitkemistä, perinnebiotooppien hoitotyötä, ulkoalueiden ja rakennusten huol-

totöitä, avustavia siivoustehtäviä ja avustavia tehtäviä päiväkodeissa. Kesätöitä haetaan kunnan verkkosivuilla olevan Laura-järjestelmän kautta. Työllisyyspalvelut järjestävät kouluille myös kesätyöinfot sekä opastusta hakemiseen yhdessä nuorisopalveluiden kanssa.

YRITYSTEN KESÄTYÖTUKI

Kontiolahden kunta tukee myös tulevana kesänä kontiolahtelaisten nuoren kesätyöllistämistä yrityksiin, yhdistyksiin ja kotitalouksiin. Työllistävän työnantajan kotipaikkaa ei ole rajattu. Tuen haku alkaa tammikuus-

sa ja työpaikat julkaistaan kunnan kotisivuilla samaan aikaan kuin kunnan kesätyöpaikat.

NUORTEN KESÄYRITTÄJYYSTUKI

Kontiolahden kunta edistää nuorten yrittäjyyttä yhdessä Kontiolahden 4H -yhdistyksen kanssa. Nuorten kesäyrittäjyyttä tuetaan 100 euron aloitusrahalla, kun nuori toteuttaa 4H -yrittäjyysmallin mukaisen kesäyrittäjyysohjelman. Tuki maksetaan Kontiolahden 4H -yhdistyksen kautta.

Seuraa kunnan somekanavia ja kotisivuja: www.kontiolahti.fi/kesatyot.

PUISTOT

Hyötykasveja ja luonnonmukainen historiapolku

Kontiolahdelle saatiin kesällä kaksi puistoa: Alapihan alueelle Höytiäisen rantaan valmistui Satamapuisto ja Kontiorantaan Kollaen Vasaman puisto.

Satamapuiston rakennustyöt aloitettiin jo kesällä 2022, jolloin saatiin pohjatyöt viimeistellyä. Tänä vuonna alkukesän aikana istutettiin havu- ja lehtipuita. Lisäksi hyötykasveja, omenapuita ja marjapensaita on istutettu kuntalaisten vapaasti käytettäväksi. Kesäkukkaistutukset, puut, käytävät, penkit ja hehtaarin kokoinen hoidettava nurmialue luovat viihtyisän ympäristön – unohtamatta kaunista Höytiäisen järvimaisemaa.

Puiston viereen on tehty hulevesien viivytysallasalue, joka on kaunis kosteikkoalue. Kosteikko yhdessä puiston kanssa muodostaa upean kokonaisuuden.

Kollaen Vasaman puisto valmistui loppukesällä juuri ennen 22.9. vietetyn Maanpuolustuspäivän juhlallisuuksia. Arvokas ja merkittävä

Kollaen Vasama -muistomerkki on nyt paremmin esillä ja arvoisessaan ympäristössä. Puistoon on tarkoitus jatkoksin koota varuskunnan alueen historiaa.

Puiston kasvillisuus pidetään mahdollisimman luonnonmukaisena, ainoastaan kuntaa on käytetty rakennustöissä. Puistossa on Historiapolku, jonka varrella on pysyvä valokuvanäyttely. Valokuvataulut on valaistu, samoin kuin Kollaen Vasama -muistomerkki. Puistoon tuotiin kaksi kunnan omistamaa, vuodelta 1918 olevaa tykkiä. Lisäksi konekivääririkupu siirrettiin ampumaratojen läheisyydestä alueelle. Puistoon on jo aikaisemmin pystytetty Pohjois-Karjalan Prikaatin perinnekillan toimesta opastaulu, jossa kerrotaan varuskunnan vaiheista. Alue on rajattu Salpalinjan kivillä.

JUHLA

Yrittäjäiltamien juhlavaa tunnelmaa

Kontiolahden kunta, Kontiolahden kunnan kehitysytio Kontionloikka Oy ja Kontiolahden Yrittäjät ry järjestivät ”150 vuotta yrittäjyyttä” -Yrittäjäiltamat perjantaina 3.11.2023 Ravintola Aihossa. Iltamissa juhlistettiin kontiolahtelaisia yrityksiä, nautittiin juhlamenu, kuultiin juhlapuheita ja palkittiin Loistoyritys, Innostava Yritys ja Vuoden Yritys.

Loistoyrityksenä palkittiin FS Sportwear Oy yrittäjinä **Emma Heinonen** ja **Krista Päivänurmi**. Yrityksen palvelu ja tuote Freshly Sportswear on kokonaan uusi markkinoilla, markkinointiviestintä on poikkeuksellisen hyvää ja palvelukokemus loistokasta. Loistoyritys on Kontiolahden kunnan 150-juhlavuoden kunniaksi kehitetty uusi palkinto. Palkinnon myöntäjinä ovat Kontionloikka Oy yleisöäänestyksen perusteella ja valinnan tekevät Kontiolahden kunnan elinvoimaryhmä.

Innostavana Yrityksenä palkittiin Clash Discs Oy perustajinaan **Timo Nuutinen**, **Markku Pyykkönen** ja **Pekka Nuutinen**. Lehmassa toimiva Clash

Discs Oy on lyhyessä ajassa kasvatanut maailmalla tunnetun brändin toimialalleen. Yrityksen tuotteet ovat ainutlaatuisia ja markkinointi innostavaa. Vuosittain jaettava tunnustus annetaan yleisöäänestyksen perusteella ja valinnan tekevät kunnan, Kontionloikan ja Kontiolahden Yrittäjien elinvoimaryhmä.

Vuoden Yrityksenä palkittiin Saaga Rakennus Oy, toimitusjohtajana **Jukka Kuiri**. Perheyrittäjä Saaga Rakennus Oy on aluesuojauksen ammattilainen. Vuoden Yritys on Kontiolahden Yrittäjät ry:n vuosittain myöntämä tunnustus ansioituneelle jäsenyritykselle ja yrittäjälle. Palkinto on vastaanottajalleen arvokas – se on yrittäjäkollegoiden tunnustus. Palkinnon saajan valitsee Kontiolahden Yrittäjät ry:n hallitus jäsenyritystensä keskuudesta.

Palkitsemisten jälkeen iltamia jatkettiin nauttien musiikista ja tanssista Suklaamunat-bändin tahtiin. Yrittäjäiltamat järjestettiin osana Kontiolahden kunnan 150-juhlavuoden ohjelmaa.

TEMPAUS

Juhlavuosi- kapulan matkassa

Yrittäjien juhlavuosikapula kiersi 150-vuotisjuhlavuoden kunniaksi yrittäjältä toiselle Kontiolahdella. Vuoden alussa Kontiolahden kunnanjohtaja **Jari Tuononen** ojensi juhlavuosikapulan Kontiolahden Yrittäjät ry:n puheenjohtajalle **Annamari Kärjelle**. Ensimmäisenä viestikapula vieraili vuonna 2022 Kontiolahden Vuoden Yrityksenä palkitun Kotopalvelut Kotisi Parhaaksi Oy:n luona. Juhlavuosikapula on kiertänyt vuoden aikana yhteensä yli kahdessakymmenessä kontiolahtelaisessa yrityksessä. Yritykset ottivat yrittäjien juhlavuosikapulan hyvin mielellään vastaan.

Keväällä yrittäjäkapula vieraili mm. Jotwire Oy:llä, minkä jälkeen kapula siirtyi Kupilka Oy:lle. Kupilkalta juhlavuosikapula siirtyi Meri Mereen Oy:lle.

Yritykset keksivät erilaisia tempauksia, tapahtumia ja kampanjoita juhlavuoden teemalla kapulan vierailun aikana. Mm. Meri Mereen Oy:n tempauksena Kontiolahden juhlavuoden ”Oodi Kontiolahdelle” -kangasta oli myynnissä rajoitetun ajan. Motelli Kontiolla vieraillessa 150-vuotisjuhlan hengessä järjestettiin ”Hyvinvointia Kontiossa” -tapahtuma. Lue lisää yrityksistä juhlavuosisivustolta: www.kontiolahti150.fi.

DIGITAIIDOT

Digi ja teknologia innostavat oppimaan jo varhain

Kontiolahdella varhaiskasvatuksessa on meneillään Uudet lukutaidot -hanke, joka on osa Opetus- ja kulttuuriministeriön Oikeus oppia -kehitysohjelman. Tavoitteena on tukea työntekijöiden valmiuksia opettaa

medialuku- ja digitaitoja varhaiskasvatuksessa.

– Vuonna 2022 uudistetussa varhaiskasvatussuunnitelman valtakunnallisissa perusteissa digitaalinen osaaminen lisättiin omaksi osiokseen laaja-alaisen osaamisen kokonaisuudessa. Digikasvatus nousi vahvemmin osaksi varhaiskasvatusta, kertoo varhaiskasvatuksen asiantuntija **Laura Huhtala**.

Varhaiskasvatuksessa digin käytöllä on aina jokin oppimisen tavoite eli sen tulee olla pedagogisesti perusteltua. Hankkeen tarkoituksena ei siis ole passiivisen ruutuajan lisääminen vaan osallistavien ja yhteisöllisten toimintatapojen löytäminen. Yhdessä kasvattajien opastuksella lapset ovat päässeet tutustumaan leikkillisesti erilaisiin digitaalisiin ympäristöihin ja laitteisiin sekä harjoitelleet valoku-

vaamista, videointia ja QR-koodien avulla suunnistamista.

– Tämä on ollut mielenkiintoinen matka, joka jatkuu hankkeen jälkeen. Olemme oppineet uutta ja löytäneet tapoja hyödyntää digitaalisuutta toiminnassa, kertoo Aamuvirkun vuoropäiväkodin varhaiskasvatuksen opettaja **Mari Parkman**.

Medialuku- ja digitaitojen varhaisella opetuksella on merkittävä rooli lapsen myöhemmän mediasuhteen kehittymiselle. Kasvaakseen taitavaksi mediankäyttäjäksi tulee jokaisella lapsella olla yhdenvertainen mahdollisuus harjoitella aikuisen ohjauksessa. Samalla opetellaan toimimaan yhdessä sovittujen sääntöjen mukaisesti sekä huomioimaan median käytössä myös toiset. Näin ennaltaehkäistään mediaan liittyviä lieveilmiöitä, kuten nettikiusaamista.

VALSSI-HANKE

Vahvuuksien tunnistaminen

Kontiolahden varhaiskasvatuksessa on tammikuussa alkanut Valssi-hanke, jonka tavoitteena on toiminnan vahvuuksien tunnistaminen ja suunnitelmallisempi laadunhallinta.

Valssi-järjestelmä antaa varhaiskasvatuksen käyttöön sähköiset kriteerit ja arviointilomakkeet, joita hyödyntämällä tarkastellaan kunnan varhaiskasvatuksen arviointikäytäntöjä. Varhaiskasvatuksen arvioinnin keskiössä on henkilöstön toiminta.

Tarkoituksena on syksyn aikana tehdä ensimmäinen, kuusivaiheinen arviointikierron. Arvioinnissa on tärkeää antaa aikaa pohdinnalle ja reflektoinnille, ja siten syntyville uusille havainnoille arjen pienistäkin asioista. Arviointilomakkeessa kysymykset ohjaavat miettimään käytännön tarpeita.

TILATAIDETEOS

Höytiäisen syleilyssä syntyi yhdessä tekemällä

Kevätlukukaudella 2023 Kontiolahden alakoulussa joustavaan esi- ja alkuopetukseen osallistui yli sata esikoululaista sekä 1.–2. luokkalaista. Esiopetusryhmä Otsojen vieraillessa kirjastossa **Jarmo Koskimies** kysyi, voisiko lapset toteuttaa kirjastolle näyttely.

– Innostuin ajatuksesta heti! Olihan kyseessä myös vuosi, jolloin Kontiolahti täyttäisi 150-vuotta, kertoo esikouluopettaja **Tiina Rytönen**.

– Mietin, mitä Kontiolahdella voisi nostaa esiin juhlavuoden kunniaksi ja vastaus oli selvä: kaunis, maaginen ja erikoisen historian omaava Höytiäinen.

Höytiäisen syleilyssä -tilataideteoksen toteutukseen osallistui Rytösen johdolla yli 100 esikoululaista, 1.–2.-luokkalaista sekä eskarilaisten ryhmävastajat.

– Teoksessa korostuivat yhteisöllisyys ja kädentaitojen tärkeys. Kaikki osallistujat olivat tekemässä pientä palaa, jotka yhdessä muodostivat ison kokonaisuuden.

Höytiäisen syleilyssä -teos oli nähtävillä Kontiolahden kirjastossa lokakuussa 2023.

TUNNE- JA VUOROVAIKUTUSTAILOT

Kaikki tunteet ovat sallittuja

Onttolan koulussa monialaisen oppimiskokonaisuuden (MOK) teemaksi valikoitui tunne- ja vuorovaikutustaidot. Jokainen luokka-aste toteuttaa kokonaisuuden itselleen sopivalla aikataululla ja sisällöillä. 3.–4.-luokat pitivät kokonaisuutensa ennen syyslomaa.

OPPILAIDEN KOMMENTTEJA

”Mieli-etätunnilla oli Lakko. Lakko on tosi hyvä tubettaja. Mä meinasin nukahtaa siinä livessä kunnes Lakko tuli.”

”Mukavinta oli sarjakuvan tekeminen englanniksi.”

”Opin monta eri tapaa rauhoittua.”

”Tykkäsin täyttää tunnepäiväkirjaa.”

”Mukavinta oli tehdä tunteiden siili.”

”Ilmaisutaidon harjoittelu oli mukavaa ja siinä tunnepatsas.”

”On mukava olla ryhmien kanssa ja tykkäsin jokaisesta työpisteestä. Haluaisin uudestaan.”

”Opin, että kaikki tunteet ovat sallittuja.”

YHDESSÄ TEHDEN

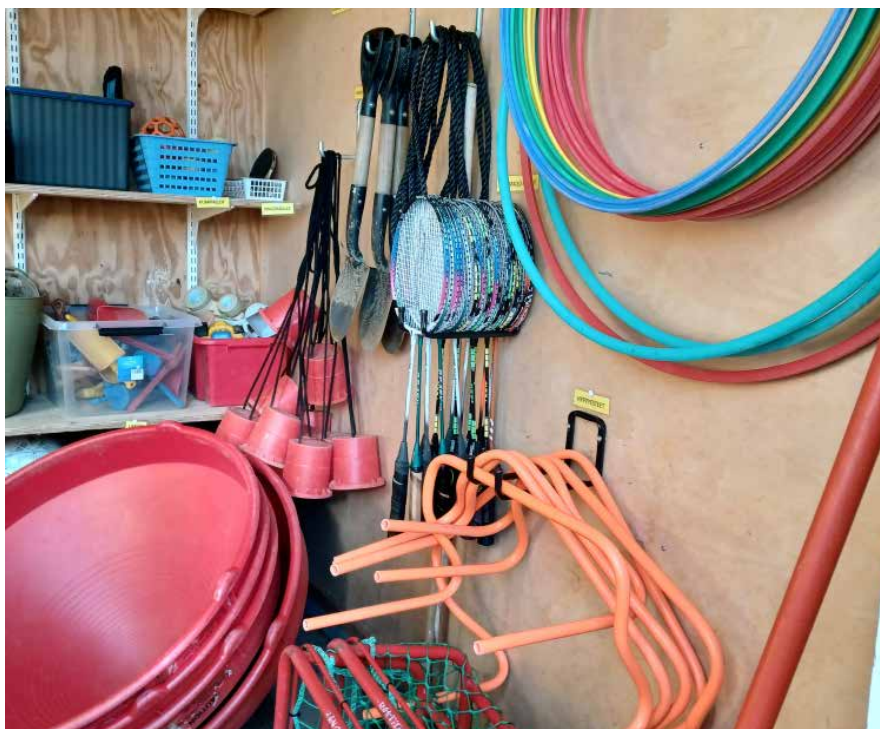
Ope, mie opin tunnistamaan karpalon!

Joustavaa esi- ja alkuopetusta on toteutettu Onttolan koulussa uuden koulun valmistumisesta alkaen, vuodesta 2019. Käytännössä tämä tarkoittaa, että 1.–2. luokkalaiset sekä esiopetus toimivat yhdessä kerran viikossa aamupäivän ajan. Sisällöt tulevat pääosin ympäristöopista. Toiminnan järjestämistä helpottaa esiopetuksen ja koulun toimiminen saman katon alla yhteisessä oppimisympäristössä. Tällainen useamman aikuisen voimin toteutettu yhteistoiminta vaatii hyvää etukäteissuunnittelua.

Toiminnassa hyödynnetään lähiympäristön mahdollisuuksia. Vuodenkierto on toiminnassa läsnä. Tämän syksyn aikana teemoina ovat olleet liikenne sekä metsä. On esimerkiksi retkeilty lähiympäristössä, tehty pieniä tutkimuksia sekä vahvistettu oppimista pelaten ja leikkien.

ONTTOLA

Kerhoja, pelejä - vipinää, vilskettä

Onttolan koulussa on innostava ja viihtyisä välitunti-piha. Me kaikki pidämme koulumme pihasta. Siellä on hyvin tilaa ja siellä voi tehdä monia asioita. Pihalla on jalkapallokenttä sekä kaukalo, jossa voi talvella luistella. Varastossa on myös luistimia, kypäriä ja jääkiekkomailoja. Silloin, kun kaukaloa ei ole jäädytetty, sielläkin voi pelata monenlaisia pelejä. Koulumme pihalla on myös kiipeilyseiniä ja -telineitä, tasapainoilupaikkoja, ulkokuntosali, keinoja, liukumäki ja muita vastaavia leikkipuistorakennelmia.

Välineistö on suuressa osassa välituntitoimintaa ja -viihtyvyyttä. Välineitä säilytetään pihalla olevassa varastossa, josta oppilaat voivat halutessaan käydä hakemassa pelejä ja tavaroita välitunnin aikana lainaamokorttia vastaan. Kellon soidessa tavarat palautetaan takaisin lainaamoon, jolloin lainaamokortin saa takaisin. Välillä tavarat unohdetaan viedä takaisin ja ne jäävät pihalle lojumaan. Lainaamokortin käyttö opettaa pitämään välineistä

huolta ja välineistö kyllä pääosin löytää paikkansa. Ylempien luokkien oppilaat toimivat lainaamohoitajina kukin vuorollaan.

Pitkällä välitunnilla on mahdollista mennä myös koulun vieressä olevaan leikkipuistoon.

Eräs koulumme opettajista pitää liikuntakerhoa joka tiistai. Liikuntakerho toimii hiekkakentällä, ja siellä tehdään oppilaiden toivomia lajeja. 3.–6. luokilla on oma vuoronsa ja 1.–2. luokilla on oma vuoro, jotta peleistä saadaan mielekkäitä. Nuorempien oppilaiden vuoro kestää myös hieman pidempään kuin vanhempien vuoro. Pitkillä välitunneilla myös oppilaat saavat pitää omia kerhoja koulun muille oppilaille. Kerhot kestävät muutaman kerran ja niihin otetaan yleensä noin kymmenen oppilasta. Koulussamme on pidetty esimerkiksi näytelmä-, askartelu- ja liikuntakerhoja. Kerhoja pitävät 3.–6. luokkalaiset koulunkäynninohjaajan avustuksella.

Kirjoittaneet: Alma, Amalia, Iiris S, Kerttu ja Sirkku 6.lk

Talvinen näkymä Kontiolahden kirkonkylältä noin 50 vuotta sitten. Etualalla näkyvä kioski oli suurin piirtein samalla paikalla kuin nykyinen Yhdystien risteys. Taustalla PKO:n kauppa.

KEHITTYVÄ KUNTA

Kontiolahden historiateos ilmestyy tammikuussa

Uudessa historiateoksessa *Kontiolahti – maalaispitäjistä kasvukunnaksi* käsitellään monipuolisesti Kontiolahden historiaa pääsääntöisesti 1970-luvulta nykypäivään asti.

Kontiolahden kunnan 150-vuotisjuhlavuoden kunniaksi tehdyssä teoksessa tarkastellaan kunnan kehitystä 1970-luvulta lähtien, mutta sivutaan myös paikkakunnan varhaisempaa historiaa. Teoksen punaisena lankana on, kuinka Kontiolahti selviytyi 1960- ja 1970-lukujen rakennemuutoksesta ja miten siitä kehittyi nuorekas ja innovatiivinen kasvukunta. Teos osoittaa, miten suuremmat yhteiskunnalliset ja historialliset murrokset ja muutokset näkyvät yhdellä paikkakunnalla sekä miten hyvinvointiyhteiskunnan rakentuminen, koulutuksen lisääntyminen, naisten aseman parantuminen ja lisääntynyt vapaa-aika on vaikuttanut elämään paikkakunnalla samoin kuin kunnan toimintoihin ja palveluihin.

Historiateoksessa käsitellään Kontiolahden yhdyskunta- ja elinkeinorakenteen kehittymistä viimeisten 50 vuoden aikana, elinkeinoja ja yritystoimintaa, sairaaloita ja varuskuntia

sekä sivutaan sota-aikaa ja sota-aikojen perinnetyötä. Lisäksi tarkastellaan, miten maaltamuutto vaikutti kyliin, mitä kylätoiminta on merkinnyt kylien säilymiselle ja elävyydelle sekä mitä kyläkaupoille ja kyläkouluille vuosikymmenten saatossa on tapahtunut. Teoksessa käsitellään laajasti kulttuuri- ja nuorisotoimintaa sekä urheilua ja liikuntaa, ja siinä on useiden viranhaltijoiden ja kuntalaisten henkilökuvia ja elämäntarinoita. Historiateoksessa tulee myös esille poliittinen päätöksenteko luottamushenkilöiden muistitiedon kautta.

Teoksen tekemistä on ohjannut historiatoimikunta, jonka puheenjohtajana on toiminut **Ilpo Saarelainen**. Historiateoksen on toimittanut ja osittain myös kirjoittanut FT, perinteentutkija **Elina Makkonen**. Teoksessa on lisäksi tekstejä tutkijoilta ja asiantuntijoilta sekä yhdistysten ja seurojen toimijoilta, mutta myös eri alojen vaikuttajilta, joilla on jokin

kytkös Kontiolahteen.

Historiateoksessa on noin 550 sivua ja se on runsaasti kuvitettu. Aineistona on käytetty haastatteluja, asiakirjoja, lehtiaineistoja, kyselyihin lähetettyjä vastauksia ja nettisivuja sekä lähdekirjallisuutta. Kirjaan myös piirrettiin muutamia karttoja havainnollistamaan kylien ja taajamien muuttumista. Valokuvia puolestaan hankittiin kuva-arkistoista, paikallisilta valokuvaajilta ja useilta yksityishenkilöiltä. Kirjan ulkoasusta ja taitosta vastaa TM, graafikko **Päivi Kekäläinen**.

Teoksen Kontiolahti – maalaispitäjistä kasvukunnaksi julkistamistilaisuus pidetään 19.1.2024 klo 18 alkaen Ohto-auditoriossa. Teoksen ennakkomyynti: <https://shopkontiolahti.fi/>

SOTAHISTORIA

Muistojen Raja -museo avattiin Kontiorantaan

Muistojen Raja -museo rakennettiin Kontiorannan vanhan varuskunnan alueella sijaitsevaan Kasarmi 1 -rakennukseen syksyn aikana ja se on ollut koko marraskuun ajan avoinna yleisölle.

Muistojen Raja -museo taltioi Kontiolahden alueen maanpuolustus- ja sotahistoriaa. Museo tuo esiin kontiolahtelaisten sotilaiden ja lottien sekä kotirintaman muistoja, tarinoita ja esineistöä monenlaisissa muodoissa.

Muistojen Raja tutkii Kontiolahden aluetta nimensä mukaisesti erilaisten muistojen rajapintojen kautta: mitä muistoja, ihmisiä, organisaatioita, sotia ja toimintaa alueella on ollut? Museo on aikamatka, jolla vierailijat voivat astua takaisin menneeseen useista eri näkökulmista käsin.

Museossa on nähtävillä esineistöä, valokuvia, videotaltiointeja, henkilöhaastatteluja sekä kokemuksellisia huoneiloja, joissa hyödynnetään lavastustaidetta ja audiovisuaalista tarinankerrontaa. Huoneiloissa vierailijat pääsevät tutustumaan menneeseen aikaan kokemuksellisten ympäristöjen kautta: jatkosodan aikaisessa korsussa astutaan takaisin asemasodan aikaan, kaatuneiden metsä kuljettaa kokijansa sodan kovuuden keskelle, Marokon Kauhun huone ylläpitää **Aarne Juutilaisen** legenda ja varuskunnan makuuhuoneessa tutustutaan Kontiorannan varuskunnan historiaan.

Museon teemassa yhdistyvät ajatus Kontiolahden alueesta Suomen itäisenä ja maanpuolustuksellisesti merkittävänä maantieteellisenä raja-alueena, mutta samaan aikaan museon nimellä halutaan nostaa esiin uhka muistojen katoavuudesta: milloin olemme astuneet muistojen rajan yli niin, ettei muistoja ja niitä kantavia ihmisiä ole enää mahdollista tavoittaa?

Aukioloajat osoitteessa: www.perinnetila.fi

PERINNETILA

Esineet kertovat paikallisesta sotahistoriasta

Perinnetilan esinenäyttelyssä pääsee tutustumaan paikalliseen historiaan.

Juhannuksen jälkeisellä viikolla Kontiorannan vanhan varuskunta-alueen Kasarmi 2:seen avattiin alueen sotahistoriasta kertova esinenäyttely – Kontiolahden sotahistorian Perinnetila, joka sijaitsee VaaraSportin tiloissa. Talvella näyttely on avoinna pääasiassa viikonloppuisin VaaraSportin aukiolojen mukaisesti ja tilauksesta ryhmille muulloinkin. Kesäaikana aukiolot olivat laajemmat ja myös kesälle 2024 on suunniteltu päivittäisiä aukioloja.

Kesän ja syksyn aikana esinenäyttelyyn on tutustunut yli 1500 ihmistä. Avajaispäivänä vieraita oli yli sata ja 22.9. alueella pidetyn Maanpuolustuspäivän aikana kävijöitä oli noin 500. Aihe siis kiinnostaa ja paikallishistoria tulee olemaan tärkeä osa opetustyötä tulevaisuudessa.

Esinenäyttelyn teemoja ovat muun muassa Kontiorannan varuskunnan ja sotilaskodin historia, Onttolan Rajajääkärikomppanian ja Pohjois-Karjalan Rajavartioston historia, Suojeluskunta ja Lotta Svärd -toiminta Kontiolahdella sekä alueella perustettujen joukko-osastojen historia. Harvinaisia esineitä näyttelyssä ovat esimerkiksi Mannerheimristin ritari **Lauri "Lassi" Kokon** allekirjoittama onnittelukortti aseveljelle, Lottien ilmavalvontatornin käsisuuntakehä sekä Kontiolahden Suojeluskuntaorkesterin torvet.

Myös erilaisin puvin varustettuja mallinukkeja on näyttelyssä tätä kirjoitettaessa yli kymmenen erilaista. Pukukokoelman helmiä ovat Hirvirannan lento-osasto Jaurin johtajan, kapteeni **Erkki Jaurin** mallipuku sekä muutamat autenttiset pukukokonaisuudet Kontiorannassa palvelleilta henkilöiltä. Tutustuttavissa ovat myös Kontiolahden Suojeluskuntien pukukokonaisuudet, joista yksi on Kontiolahden Suojeluskunnan päällikön **Yrjö Räsäsen** puku.

JULKINEN TIEDOTE
KONTIOLAHDEN KUNTA

Keskuskatu 8
81100 Kontiolahti
p. 013 7341
f. 013 734 5328
etunimi.sukunimi@kontiolahti.fi
www.kontiolahti.fi
Facebookissa @kontiolahdenkunta
Instagramissa @kontiolahti_kunta
X:ssä @Kontiolahti_fi
Youtubessa www.youtube.com/
Kontiolahdenkunta1
LinkedInissä www.linkedin.com/
company/kontiolahden-kunta

Kunnan tiedotelehteä jaetaan kotitalouksiin ja palvelupisteisiin sekä kesäisin mökkiläisille.

Lehti on luettavissa myös nettisivuillamme osoitteessa www.kontiolahti.fi/kontiolahti-lehti.
Voimme tarvittaessa lähettää lehden postissa, joten otathan yhteyttä: 050 574 9753,
noora.alanko@kontiolahti.fi.

Kirjastopalveluja suoraan kotiin

Kontiolahden ja Lehmon kirjastot kehittävät palvelujaan myös niille kuntalaisille, joille kirjastossa käyminen on vaikeaa esimerkiksi sairauden, liikuntavamman tai korkean iän vuoksi. Kirjaston kotipalvelu tarkoittaa sitä, että kirjaston työntekijä tuo asiakkaan toivoman kirjastoaineiston kotiin tai hoitolaitokseen. Palvelun käyttäjän niin toivoessa voi myös läheinen kuljettaa kirjaston henkilökunnan keräämän aineiston kirjastosta asiakkaan luokse.

Ensimmäisellä tapaamiskerralla täytetään kotipalvelusopimus ja sovitaan sekä käyntiajat, että toiveet kuljetettavasta aineistosta. Käytettävissä on koko kirjaston kokoelma aina lehdistä äänikirjoihin ja dvd-elokuviin. Kirjaston työntekijä käyttää ammattitaitoaan aineiston valinnassa. Palvelu on maksuton.

Kontiolahden taajama-alueella voi kotipalvelua tiedustella Kontiolahden kirjaston asiakaspalvelunumerosta 050 441 2249 ja Lehmassa numerosta 050 911 6561.